

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., v právní věci

žalobce: L. P.

zastoupený advokátem Mgr. Davidem Zahumenským
sídlem Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno

proti

žalované:

Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně
sídlem Jeřábkova 4, 602 00 Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím ve výzvě ze dne 6. 12. 2021 prostřednictvím SMS zprávy, aby žalobce zůstal v karanténě od 6. 12. 2021 do 17. 12. 2021 (nebo přinejmenším do 13. 12. 2021, pokud by žalobce absolvoval PCR test, a tento byl negativní)

takto:

- I. Určuje se, že výzva žalované ze dne 6. 12. 2021 prostřednictvím SMS zprávy, aby žalobce zůstal v karanténě od 6. 12. 2021 do 17. 12. 2021 (nebo přinejmenším do 13. 12. 2021, pokud by žalobce absolvoval PCR test, a tento byl negativní), byla nezákonná.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 14 342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Davida Zahumenského, advokáta.

Odůvodnění:

I. Žaloba

1. Žalobce se žalobou podanou k soudu dne 8. 2. 2022 domáhal deklarace nezákonnosti zásahu žalované, který měl spočívat ve výzvě ze dne 6. 12. 2021 prostřednictvím SMS zprávy, aby žalobce zůstal v karanténě od 6. 12. 2021 do 17. 12. 2021 (nebo přinejmenším do 13. 12. 2021, pokud by žalobce absolvoval PCR test, a tento byl negativní). Uvedl, že je žákem Základní školy Letokruh (dále jen „škola“). Dne 6. 12. 2021 obdrželi zákonní zástupci žalobce e-mailem od školy zprávu, podle níž byli vyhodnocení žáci do dne 3. 12. 2021 v kontaktu s osobou, která je COVID-19 pozitivní, a tudíž byly epidemiologickým šetřením shledány důvody pro karanténní opatření na minimálně 7 dní od data posledního kontaktu, tj. do pátku 10. 12. 2021. Škola jednala na základě pokynu žalované. Dále pak zákonní zástupci žalobce dne 6. 12. 2021 obdrželi od žalované SMS zprávu následujícího znění: *„Pro L. P.: dne 03.12 jste byl/a v epidemiologicky významném kontaktu s COVID-19 pozitivní osobou. Vyplňte sebetrasování na <https://trasovani.mzcr.cz/rizikovy/> (kod VK7M36U a PIN 684273), kde vám bude vystavena zadanka na PCR test nebo potvrdíte výjimku z karantény. Plně očkovaní nebo osoby do 180 dnů po nemoci COVID-19 mají výjimku z karantény, pokud nemají příznaky onemocnění. Ostatní musí dodržovat pravidla KARANTENY dle <https://covid.gov.cz/rk> po dobu 14 dnů od kontaktu. Po negativním PCR testu s termínem odberu nejdrive 5. den od kontaktu může být karanténa ukončena už po 7 dnech. Dekujeme, KHS“*.
2. Až dne 13. 12. 2021 vydala žalovaná rozhodnutí pod č. j. KHSM 79002/2021/MB/HDM, jímž mimo jiné uložila žalobci povinnost podrobit se karanténě od 3. 12. do 10. 12. 2021. Rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 20. 12. 2021.
3. Žalobce tvrdil, že karanténa byla v jeho případě nezákonně a bez zákonného podkladu vynucována zásahem žalované od 6. 12. 2021 do 17. 12. 2021. Žalobce tak byl po dobu 12 dnů omezen ve své svobodě pohybu (nesměl vycházet, chodit do školy, učit se, být v kontaktu se svými vrstevníky) bez dodržení zákonné procedury. Ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, totiž vyplývá, že žalovaná nemá pravomoc nařizovat karanténu osoby telefonicky či e-mailem, ale jedině na základě individuálního správního aktu. K tomu žalobce odkázal na judikaturu správních soudů.

II. Vyjádření žalované k žalobě a replika žalobce

4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobce pobýval dne 3. 12. 2021 ve školní družině školy a byl v úzkém kontaktu s pedagogickým pracovníkem, u něhož bylo následně prokázáno onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem s označením SARS-CoV-2. Prostřednictvím školy byl dne 6. 12. 2021 zákonným zástupcům žalobce odeslán informační e-mail a následně po vložení údajů získaných z epidemiologického šetření do trasovacího systému Daktela byla odeslána SMS s pokyny. Dne 13. 12. 2021 vydala žalovaná rozhodnutí pod č. j. KHSJM 79002/2021/BM/HDM, jímž byla žalobci mimo jiné uložena povinnost podrobit se karanténě minimálně do dne 10. 12. 2021; rozhodnutí bylo doručeno žalobci (jeho zákonnému zástupci) dne 21. 12. 2021. Žalovaná si je vědoma, že nepostupovala zcela v souladu s procesními pravidly stanovenými zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, když písemné vyhotovení rozhodnutí podle § 67 zákona o ochraně veřejného zdraví bylo vydáno a doručeno až s určitým časovým odstupem. S přihlédnutím k tehdejší nepříznivé epidemiologické situaci, která nastala v souvislosti s šířením nemoci COVID-19 a v níž by žalovaná musela vydávat stovky či tisíce rozhodnutí denně, však byla žalovaná objektivně nucena postupovat nestandardně, tj. protiepidemická opatření dle § 64 zákona o veřejném zdraví stanovovat primárně

telefonicky nebo prostřednictvím SMS. Žalovaná podotkla, že zákonodárce na tuto situaci reagoval zákonem č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, který v § 8a umožnil nařizování izolace nebo karanténních opatření v souladu s tehdejší praxí (ústní či písemné oznámení za použití prostředků komunikace na dálku). Žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl.

5. Žalobce podal k vyjádření žalované repliku, v níž zopakoval svoji žalobní argumentaci. Doplnil, že úprava v zákoně č. 94/2021 Sb. nabyla účinnosti až měsíce po nezákonném zásahu žalované, a na případ žalobce proto nedopadá.

III. Posouzení věci soudem

III./A Podmínky řízení

6. Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), platí, že každý kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
7. Aktivní legitimace v řízení o zásahové žalobě svědčí každému, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech zásahem správního orgánu. Určující skutečností pro vyslovení závěru o existenci aktivní legitimace na straně žalobců je tedy tvrzení přímého zkrácení na právech zásahem správního orgánu, nikoli prokázání skutečnosti, že k přímému zásahu do práv žalobců skutečně došlo; to je již otázkou důvodnosti žaloby (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, publikované pod č. 1773/2009 Sb. NSS).
8. Tvrzení o přímém zkrácení žalobce na jeho právech postupem žalované, která prostřednictvím SMS sdělila jeho zákonným zástupcům, že se žalobce musí podrobit karanténě po dobu 14 dnů od rizikového kontaktu, je konkrétní a reálné. Soud nemůže bez dalšího vyslovit, že by tvrzené přímé zkrácení na právech žalobce bylo z povahy věci vyloučeno. Podmínku aktivní legitimace žalobce tak má soud za splněnou.
9. Pokud jde o legitimaci pasivní, mezi účastníky není sporu o tom, že vytýkané jednání je přičitatelné žalované.
10. Při posuzování včasnosti žaloby soud vycházel z § 84 odst. 1 s. ř. s., podle něhož žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu (subjektivní lhůta). Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo (objektivní lhůta).
11. Žaloba byla podána dne 8. 2. 2021. S přihlédnutím k tomu, že tvrzený zásah má pokračující charakter po celou dobu uložené karantény (tj. až do 17. 12. 2021), byla žaloba podána v rámci dvouměsíční subjektivní i jednorocní objektivní lhůty, a je tedy včasná (srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18).
12. K přípustnosti zásahové žaloby soud uvádí, že podle § 85 s. ř. s. je zásahová žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky (subsidiarita zásahové žaloby); to neplatí pouze v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný. Vzhledem k tomu, že žalobce se domáhá určení

nezákonnosti tvrzeného zásahu, není nutné blíže zkoumat otázku subsidiarity podané žaloby (viz § 85 s. ř. s.; věta za středníkem). Žaloba je přípustná.

13. Podmínky řízení o podané žalobě byly v dané věci splněny, proto se soud zabýval důvodností podané žaloby.

III./B Právní posouzení věci

14. Jelikož žalobce v petitu žaloby nezákonný zásah výslovně vymezil ve vztahu k zaslané SMS, nezabýval se soud blíže jeho tvrzeními a obsahem e-mailu Základní školy Letokruh, a tento pro nadbytečnost neprováděl k důkazu. Skutkový stav nicméně nebyl mezi stranami sporný a vyplýval též z předloženého správního spisu. Jelikož zde nebyly důvody pro provádění dokazování (§ 77 odst. 1 s. ř. s.) a jelikož s tím účastníci vyslovili souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), rozhodl soud o věci bez nařízení jednání.
15. Skutkově lze shrnout, že žalovaná zaslala dne 6. 12. 2021 zákonným zástupcům žalobce SMS zprávu, v níž žalobci uložila povinnost dodržovat pravidla karantény pod dobu 14 dnů od rizikového kontaktu, k němuž došlo dne 3. 12. 2021, pokud žalobce nesplňuje některou z výjimek z karantény, nebo pokud nedojde ke zkrácení karantény po absolvování PCR testu. Teprve dne 13. 12. 2021 vydala žalovaná rozhodnutí č. j. KHSJM 79002/2021/BM/HDM, jímž byla žalobci mimo jiné uložena povinnost podrobit se karanténě minimálně do dne 10. 12. 2021; rozhodnutí bylo doručeno žalobci (jeho zákonnému zástupci) dne 21. 12. 2021.
16. Žalobci tedy bylo SMS zprávou ze dne 6. 12. 2021 uloženo karanténní opatření podle § 64 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví v podobě karantény. Karanténou se dle § 2 odst. 7 písm. a) téhož zákona rozumí oddělení zdravé fyzické osoby, která byla během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývala v ohnisku nákazy, od ostatních fyzických osob a lékařské vyšetřování takové fyzické osoby s cílem zabránit přenosu infekčního onemocnění v období, kdy by se toto onemocnění mohlo šířit. Ohniskem nákazy se dle § 65 věty druhé rozumí místo, ve kterém se šíří nákaza a jeho součástí je nebo byl zdroj nákazy, fyzické osoby podezřelé z nákazy a složky jejich prostředí. O druhu a způsobu provedení protiepidemických opatření v ohnisku nákazy rozhodne dle § 67 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví orgán ochrany veřejného zdraví, odvolání nemá odkladný účinek.
17. Nařízení karantény podle § 64 písm. a) ve spojení s § 2 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví, je z materiálního hlediska zásahem do ústavně zaručeného práva na svobodu pohybu (čl. 14 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Takový zásah musí obstát z hlediska testu proporcionality, a proto i forma tohoto zásahu musí odpovídat zákonem stanoveným požadavkům. K této otázce existuje stabilní judikatura správních soudů (srov. rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2021, č. j. 30 A 177/2020-102, Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2021, č. j. 10 As 229/2021-31, Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 11. 2021, č. j. 63 A 18/2021-29, nebo Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2022, č. j. 43 A 74/2021-32), podle níž orgány veřejného zdraví musí o nařízení karantény vydat rozhodnutí ve smyslu § 67 a násl. správního řádu, jak jim ukládá § 67 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví.
18. Soud dále připomíná ustálenou judikaturu správních soudů i Ústavního soudu, souladnou s náhledem doktrinálním, podle níž je pojem „rozhodnutí“ označením technickým a je nutno k němu vždy přistupovat z hlediska jeho obsahu. Rozhodnutí správního orgánu v

materiálním smyslu představuje jakýkoli individuální právní akt vydaný orgánem veřejné moci z pozice jeho vrchnostenského postavení, kterým je závazně rozhodováno o právech a povinnostech adresáta. Z formálního hlediska platí, že pokud zvláštní právní předpis neupravuje procesní pravidla, podle nichž musí správní orgán postupovat při vydání rozhodnutí, nebo náležitosti rozhodnutí, je třeba subsidiárně použít procesní předpis, kterým je správní řád. Rozhodnutí vydané podle správního řádu musí obsahovat výrokovou část, odůvodnění a poučení o možnosti podat opravný prostředek, konkrétní obsahové náležitosti správního rozhodnutí jsou vymezeny v § 68 správního řádu. Formální náležitosti jsou pak stanoveny v § 69 správního řádu.

19. Pokyn žalované žalobci zaslaný prostřednictvím SMS zprávy nelze ve světle shora uvedeného pro absolutní nedostatek formy považovat za rozhodnutí ve smyslu § 68 a § 69 správního řádu. K tomu lze poukázat též na závěry již shora zmiňovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2021, č. j. 10 As 229/2021-31, dle něhož karanténní opatření nelze stanovit pouze telefonicky. Žalovaná tak uvedeným postupem omezila osobní svobodu žalobce nezákonným způsobem, čímž se vůči němu dopustila nezákonného zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.
20. Obrana žalované není důvodná. Soud si je vědom nelehké situace žalované a její postup je do značné míry pochopitelný. Současně soud ovšem nemůže rezignovat na znění zákona a případně dotvářet zákon tím, že by vytvářel výjimky, kdy není třeba rozhodnutí podle § 67 zákona o ochraně veřejného zdraví vydávat, neboť nemůže nahrazovat roli zákonodárce (srov. např. rozsudek ze dne 7. 8. 2018, čj. 8 Afs 25/2018-32, bod 27). Pokud jde o úpravu obsaženou v § 8a zákona č. 94/2021 Sb., ta nabyla účinnosti až dne 27. 2. 2021, a na případ žalobce se tudíž nevztahuje. Z této úpravy ani z důvodové zprávy k tomuto zákonu proto nelze ve vztahu k zásahu žalované ze dne 6. 12. 2021 dovozovat oprávnění žalované nařizovat karanténní opatření prostřednictvím SMS zprávy.

IV. Závěr a náklady řízení

21. Soud tedy na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto konstatoval, že se žalovaná vůči žalobci dopustila nezákonného zásahu (§ 87 odst. 2 s. ř. s.).
22. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
23. Žalobce měl v řízení o žalobě plný úspěch, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce jsou tvořeny odměnou jeho zástupce za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika k vyjádření žalované) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přičemž mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby činí částku 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d), advokátního tarifu]. Dále žalobci náleží náhrada hotových výdajů jeho zástupce v paušální výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu. K tomu soud připočetl náhradu za daň z přidané hodnoty, kterou je zástupce žalobce povinen odvést z odměny a náhrad ve výši 2 142 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) a zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč. Celkem tedy žalobci na náhradě nákladů řízení náleží částka ve výši 14 342 Kč. Soud žalovanému uložil zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám zástupce žalobkyně v přiměřené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. srpna 2022

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu